

Enginn er eyland, hvernig stöndum við okkur?
Þorsteinn Már Baldvinsson
Forstjóri Samherja hf

Efnistöð

Hvernig stöndum við okkur?

Nám og markaðssetning okkar

Verðþróun og samkeppni

Launaþróun á Íslandi og annars staðar

Opinber gjöld og skattar

Fjárfestingar

Nám og markaðssetning atvinnugreina

Námið er vel kynnt og markaðssett

S. 460 8000 ENGLISH STARFSFÓLK UGLA - INNRI VEFUR VEFTRÉ +A -a

Háskólinn á Akureyri

Leita...

NÁM ÞJÓNUSTA RANNSÓKNIR FRÆÐASVIÐ OG DEILDIR UM HA VEFVARP

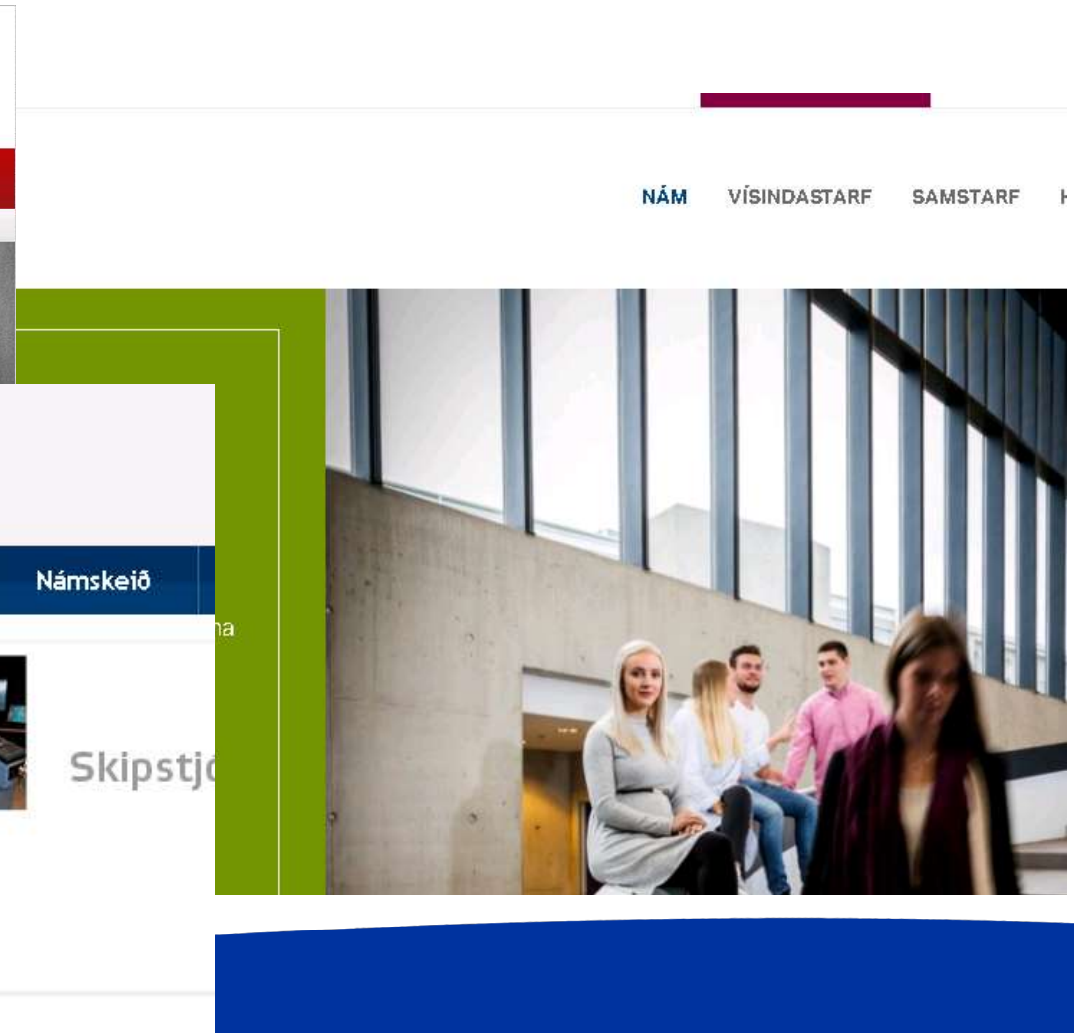
FORSIÐA VÍÐSKIPTA- OG RAUNVÍSINDASVIÐ AUBLINDAÐEILD SJÁVÁRÚTVEGSPRÆÐI

Tækniskólinn skóli atvinnulífsins

Tækniskólinn Skólar Skólanámskrá Gott að vita Námskeið

Skipstjóri

Forsíða > Skólar > Skipstjórnaðskólinn > Skólinn

Þyrftum að hygla meira verkmenntun

Eigum að mennta mun fleiri í skip- og vélstjórn

Ísland

- Skipstjórnarnám, fjöldi nemenda í dagskóla 70
- Véltækniskólinn, fjöldi nemenda í dagskóla 220

Færeyjar

- Margir sjómenn starfa á stærstu skipum heims

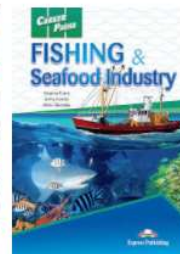
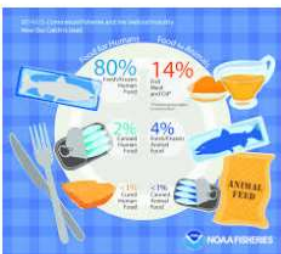

Hvernig lítum við út?

Nokkrar hugmyndir frá Google

Sjávarútvegurinn

Hvernig lítum við út?

Nokkrar hugmyndir frá Google

Flugið

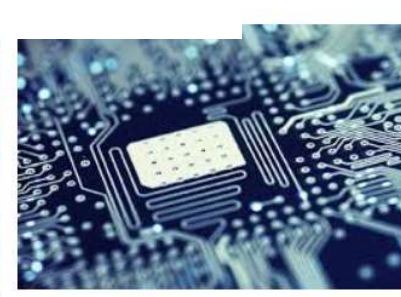

Hvernig lítum við út?

Nokkrar hugmyndir frá Google

Upplýsingatæknin

Hvað viljum við starfa við? Flug eða sjávarútveg?

Tæp 90% ungmenna í framhaldsskólum vill starfa tímabundið erlendis

25% telja sjávarútveg mikilvægustu atvinnugreinina

2,3% sömu ungmenna vill mennta sig í sjávarútvegi

0,9% þessara ungmenna vill starfa í sjávarútvegi

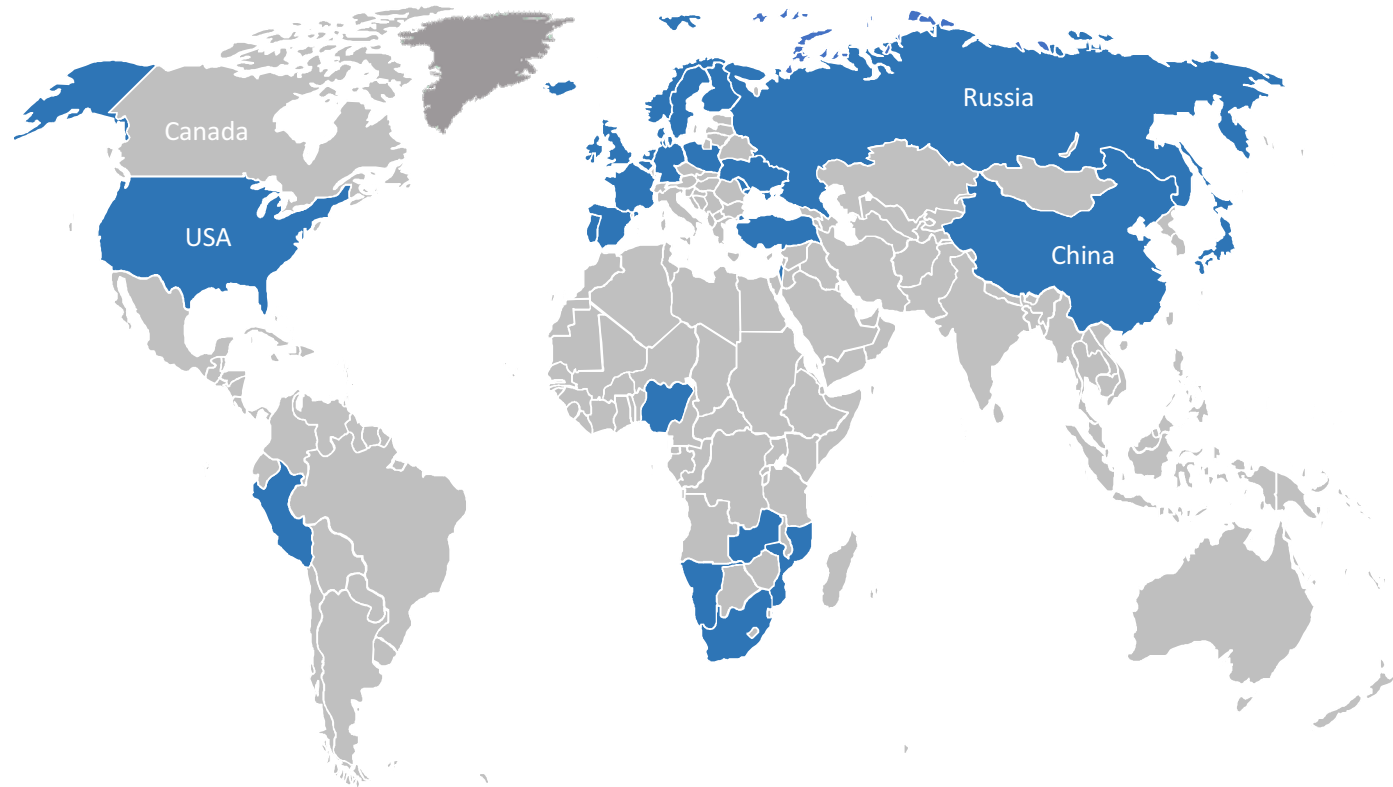
Könnun RHA 2011

Hvað eru alþjóðleg viðskipti?

Íslenskur sjávarútvegur selur fyrir 235 milljarða til útlanda

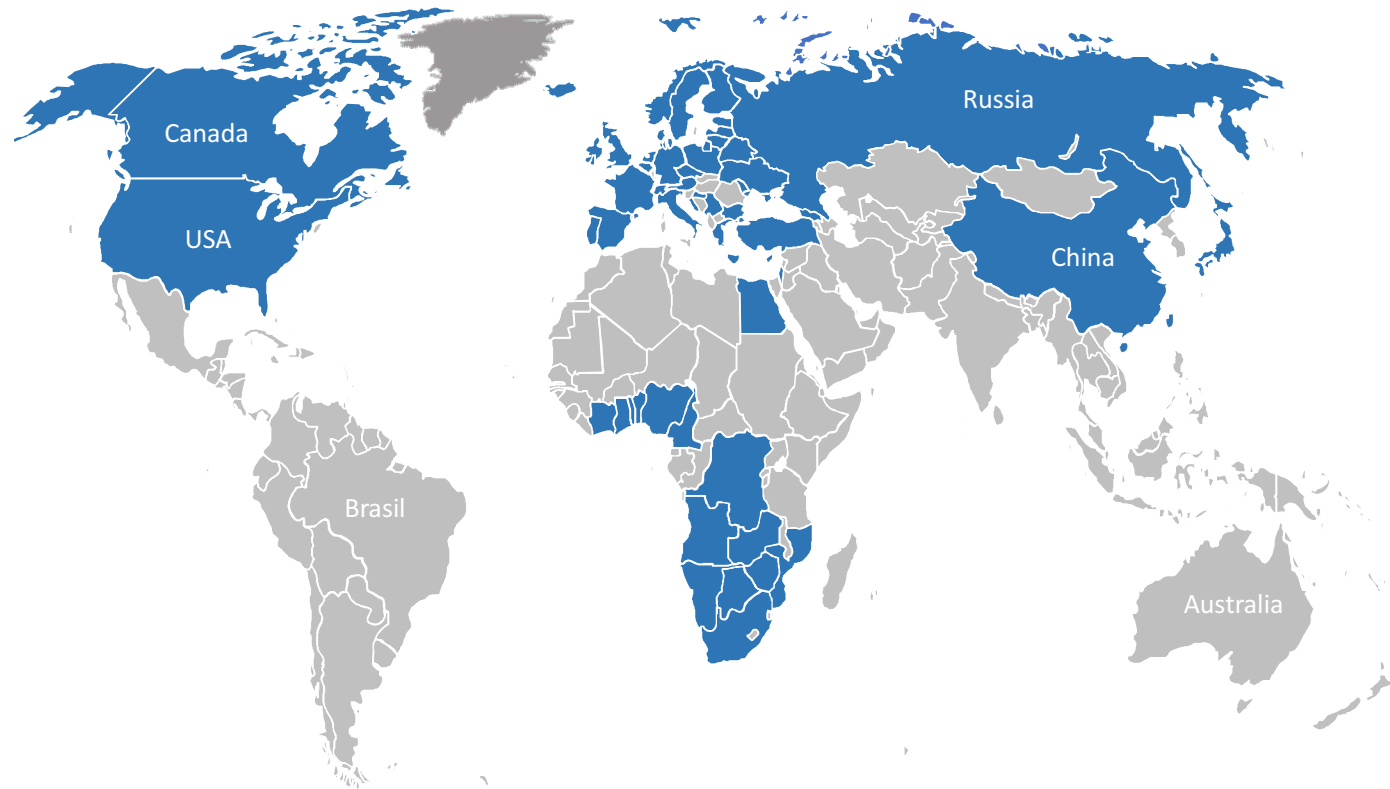
- Í haust mun Samherjafólk heimsækja 26 lönd

Hvað eru alþjóðleg viðskipti?

Samskipti og viðskipti við aðrar þjóðir

- Árið 2016 seldi Samherji afurðir til 55 landa

Á tveimur vikum flugum við vöru á 22 áfangastaði Það var í 137 sendingum bæði til Evrópu og Ameríku!

- Við þurfum að kynna okkar starfsemi betur fyrir unga fólkinu
- Þetta eru alþjóðleg viðskipti

Hvað þarf til að selja vöru á góðu verði?

Stöðugleika og langtíma viðskiptasambönd

Trúverðugleika

Stjórn á flutningum og afhendingaröryggi

Stöðugt verð afurða

Stöðug gæði og matvælaöryggi

Vörubrúun

100% rekjanleika

Vottun þriðja aðila

WHOLE
FOODS
MARKET

M&S
EST. 1884

Systeme

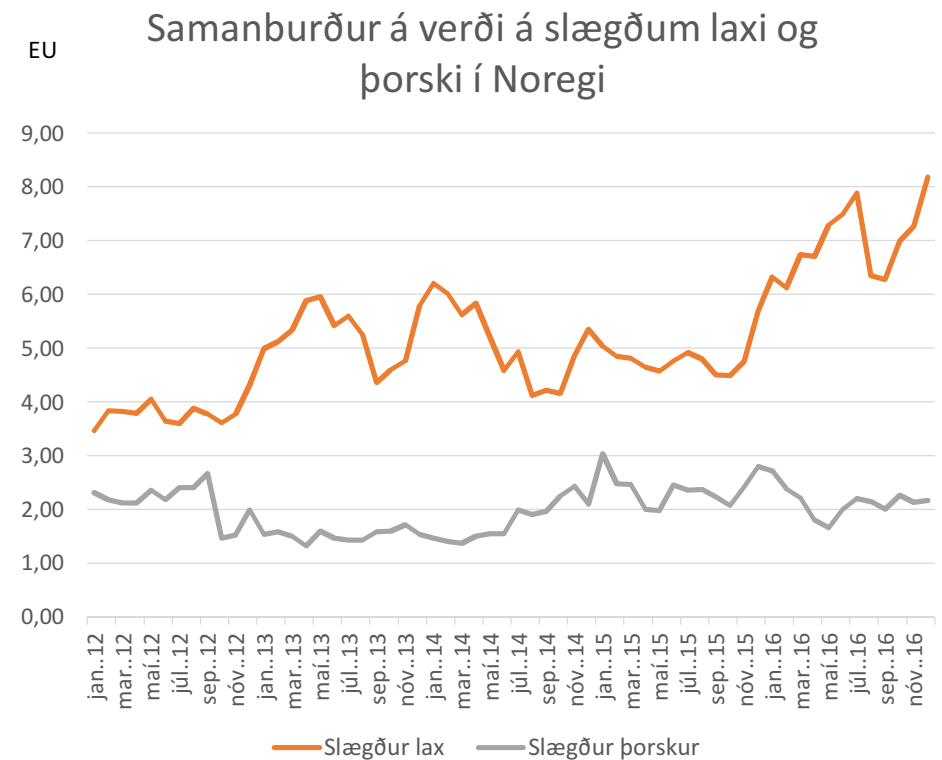

METRO GROUP

Hverjir eru að ná árangri?

Verð á laxi mjög hátt

- Verð á laxi margfalt verð þorsks
- Stöðugt framboð
- Vöruþróun
- Fylgja þörfum neytenda
- Áreiðanleiki
- Einsleitni
- Langtíma sýn greinarinnar:
  - Stjórnvöld setja fram sýn
    - Bláa hagkerfið
  - Varðandi vöxt
  - Væntar útflutningstekjur
  - Markaðssetningu

Meðalverð á markaði fob Noregur

Stærstu aðilarnir stækka

Samkeppnisaðilarnir eru stöðugt að bæta sig

morpol
an mh consumer products company

- Morpol reykhus fyrir lax
- Í eigu Marin Harvest
- 3000 manns
- Hráefni 80.000 tonn af laxi á ári

ESPERSEN

- Espersen, hvítfiskvinnsla
- Pólland, Litháen, Rússland, Vietnam
- Hráefni 80.000 tonn af þorski
- Selt með laxi frá Marine Harvest

marineharvest

- Stærsti laxaframleiðandi í heimi
- Velti 470 milljörðum 2016
- Slátruðu 380 þús. t af laxi

Ný verksmiðja Bakkafrost í Færeyjum

Fóru úr sjö verksmiðjum í eina

Flutningar Ísland og Noregur

Flutningstími og kostnaður við flutning á ferskum fiski

Norwegian Sea

Ísland

Tromsø

Murmansk

Þrándheimur

Sverige
Sweden

Suomi
Finland

36 klst.
3.307 km

Baltic Sea

Eesti
Estonia
Latvija
Latvia

North Sea

Danmark
Denmark

Gdansk

Polska
Poland

Беларусь
Belarus

Ireland
Éire

Londo

Nederlan
Netherl.

Berlin

Boulogne-sur-Mer

Belgique
Belgium

Česko
Czechia

Slovensko
Slovakia

Österreich
Austria

Україна
Ukraine

Moldova

	Akureyri/ Boulogne sur Mer	Tromsö/ Murmansk	Þránd- heimur/ Gdansk
Tími	4-5 dagar	36-38 klst	23 klst
Kostnaður	0,50 Eur/kg	0,22 Eur/kg	0,13 Eur/kg
Brottfarir	3-4 á viku	hvenær sem er	hvenær sem er

Kostnaður við flutninga, Ísland eða Noregur – Asía

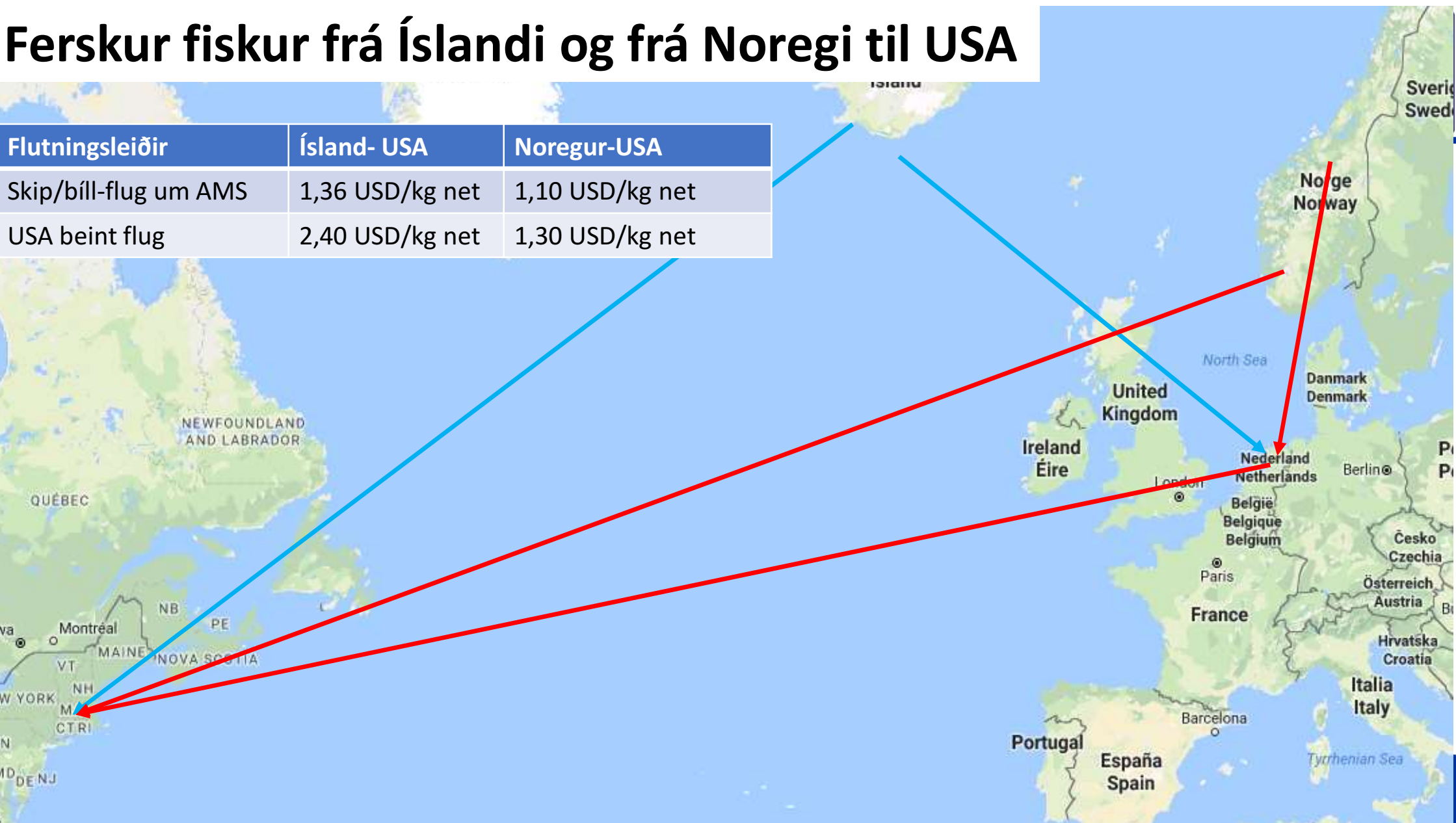
Frá Íslandi fer varan fyrst til Evrópu og þaðan til Asíu

Flutningskostnaður	Nesk. - Rotterdam	Rotterdam - Asía	Samtals
Ísland - Asía	0,13 USD/kg	0,13 USD/kg	0,26 USD/kg
Tromsö- Asía			0,20 USD/kg
Álasund – Asía			0,16 USD/kg

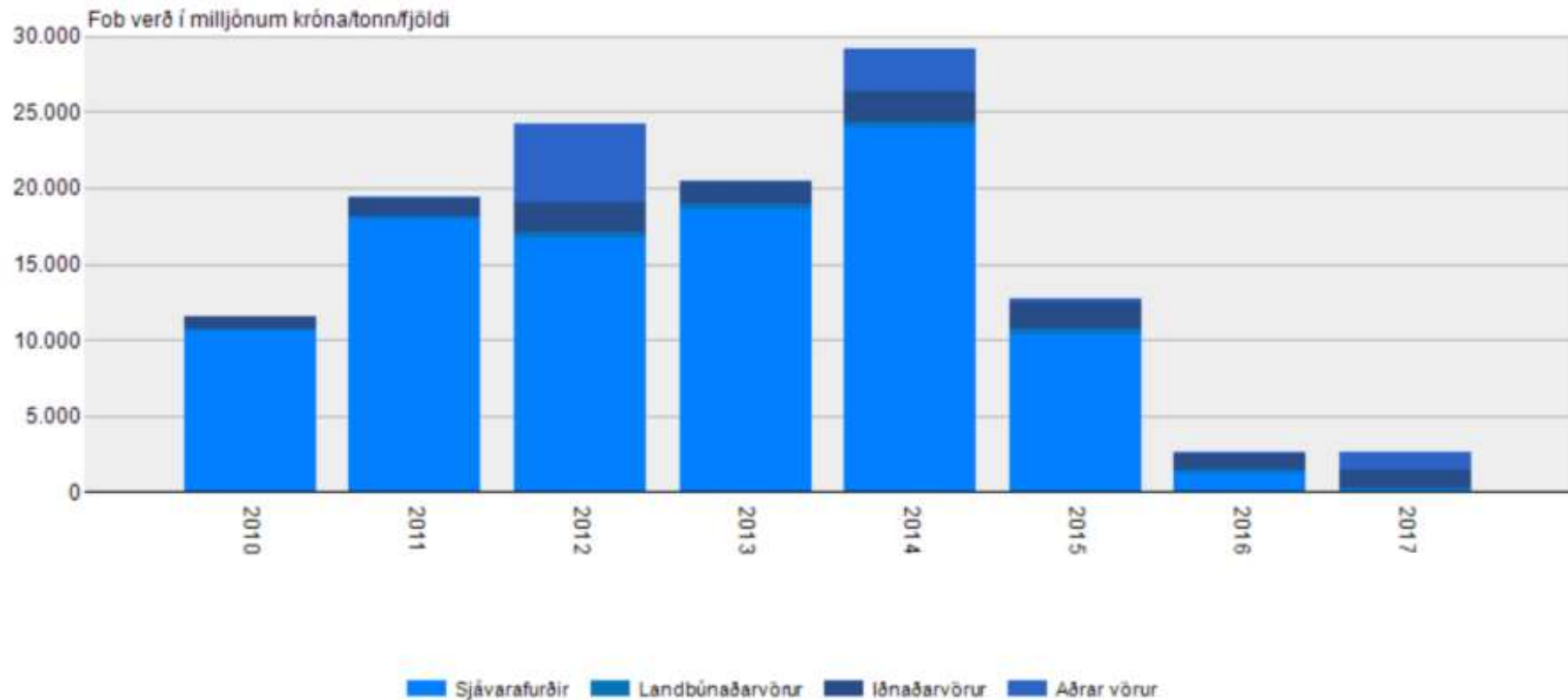
Ferskur fiskur frá Íslandi og frá Noregi til USA

Flutningsleiðir	Ísland- USA	Noregur-USA
Skip/bíll-flug um AMS	1,36 USD/kg net	1,10 USD/kg net
USA beint flug	2,40 USD/kg net	1,30 USD/kg net

Útflutningur til Rússlands 2010-2017

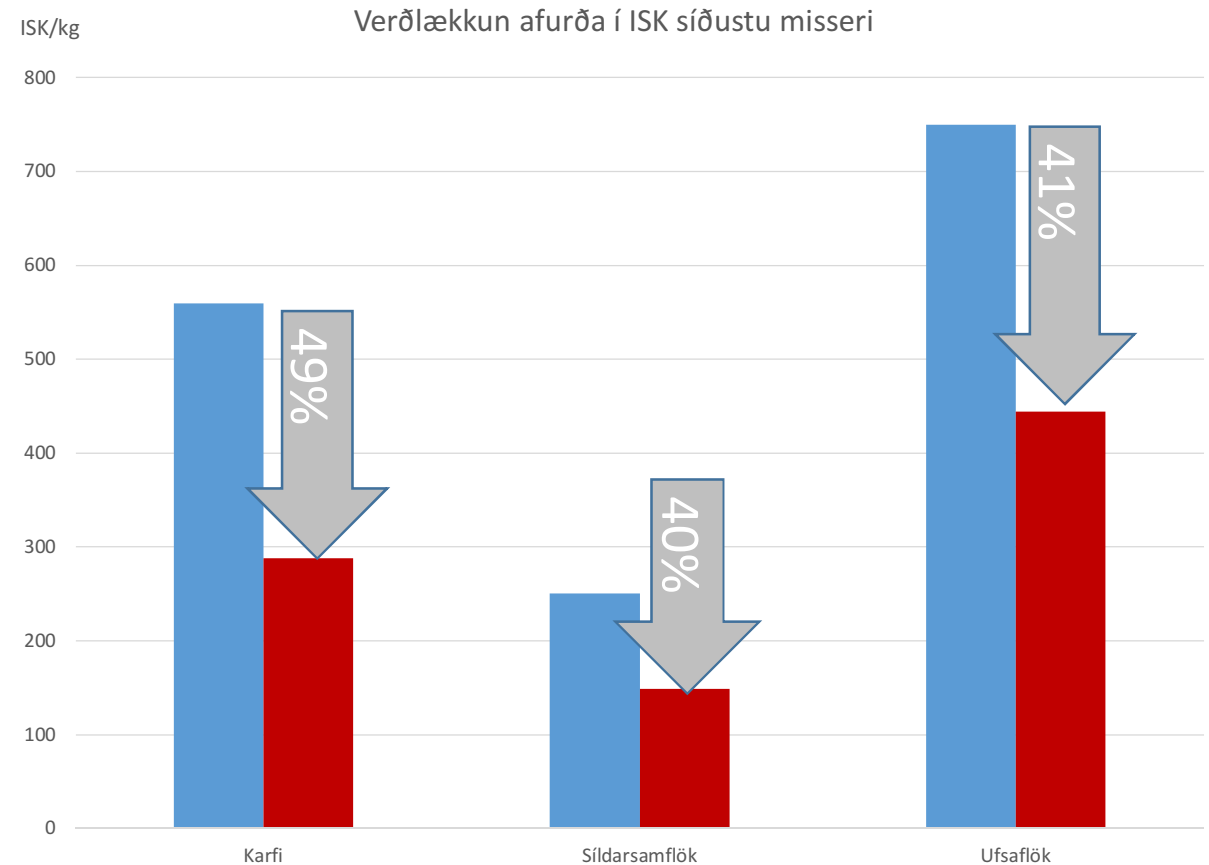
Bannið áhrifamest á Íslandi

Hvernig eru áhrifin á afurðaverðsþróun?

Miklar verðlækkunir á afurðum sem að hluta fóru inn á Rússland

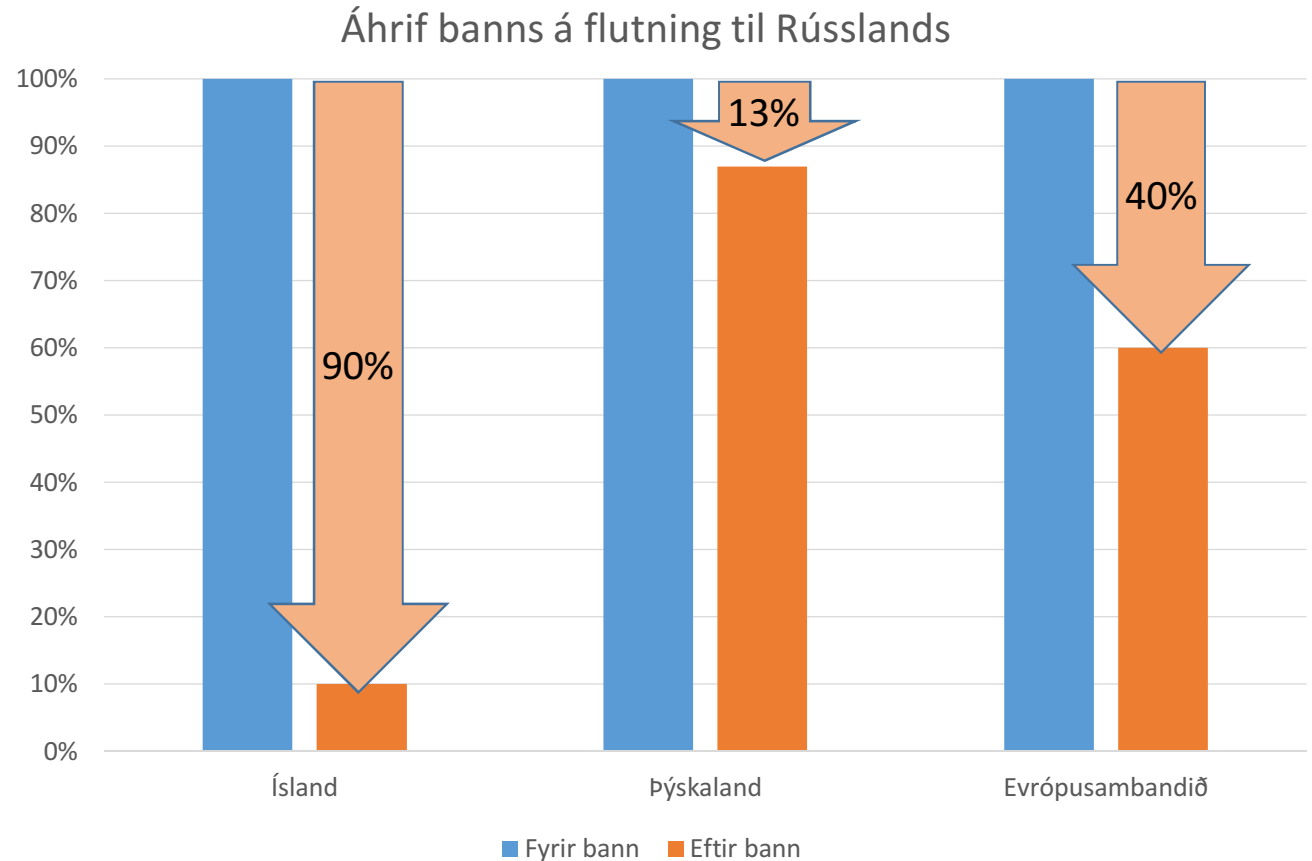
- Margar afurðir hafa lækkað mjög mikið
  - Karfi hefur lækkað
  - Síldarsamflök hafa lækkað
  - Ufsaflök hafa lækkað

Hvernig voru áhrifin á önnur lönd?

Áhrif bannsins á Íslandi mjög mikil

- Markaður lokast fyrir 30% þeirra afurðaflokka sem fóru á Rússland
- Ísland verður fyrir mun meiri áhrifum hlutfallslega en Evrópusambandið

Rússar sækja hratt fram

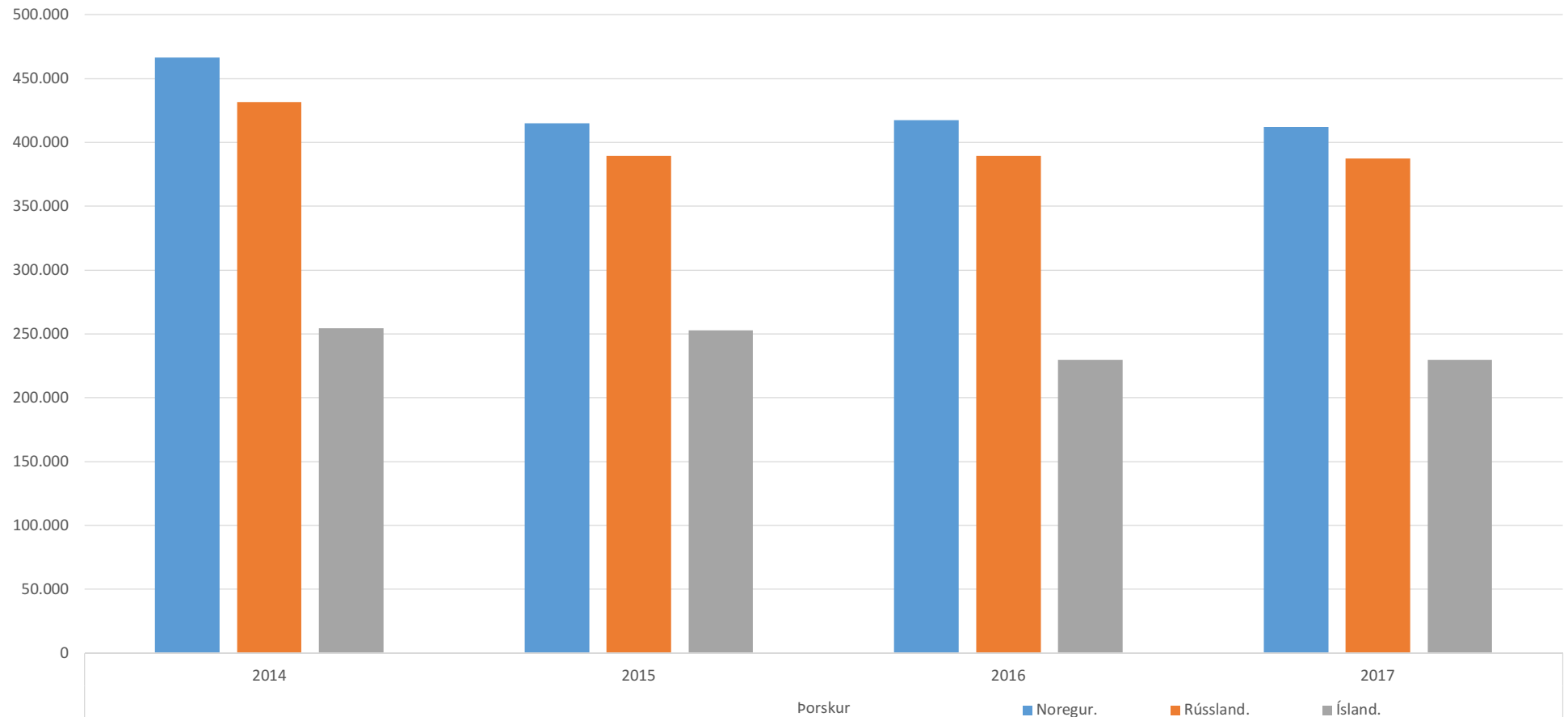
Framleiða þrisvar sinnum meira af sjófrystu í einu fyrirtæki en allir á Íslandi

- Norebo, ex. Ocean trawlers
- Rússneskt fyrirtæki
- Eitt vörumerki
- 90 þús. tonn af þorski sjófryst

Veiðiheimildir í Barentshafi

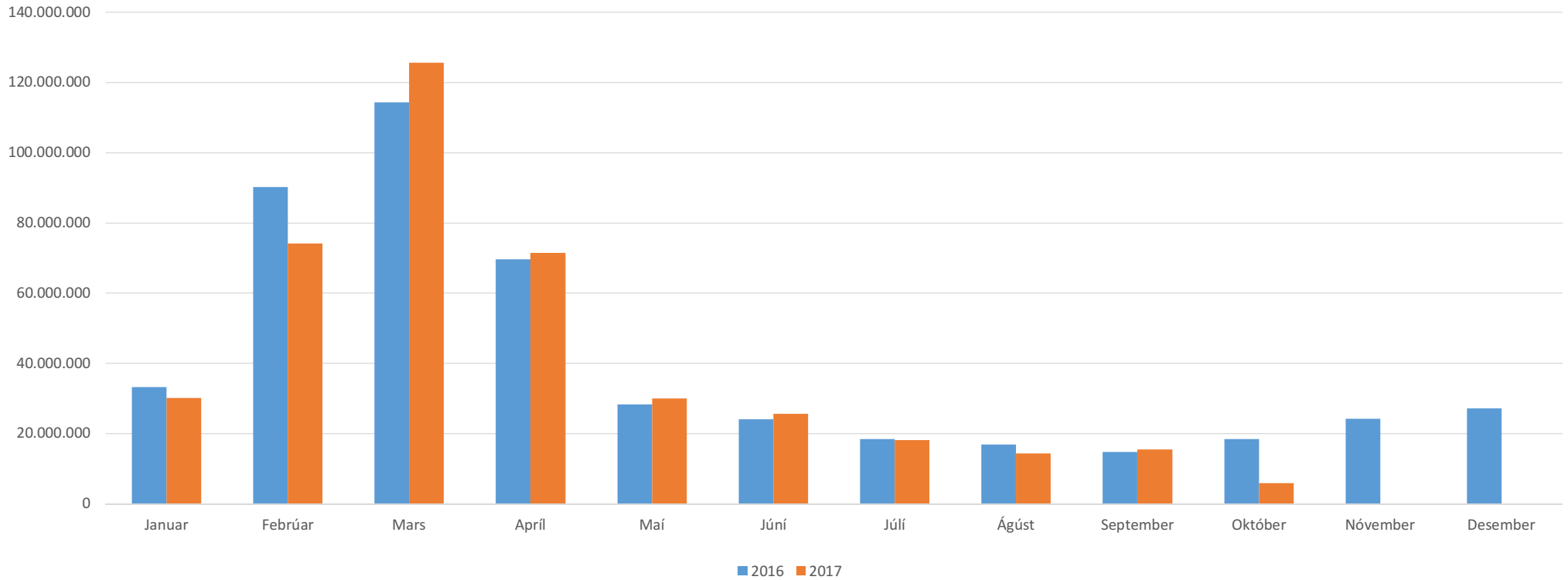
Íslendingar eru með minna en 25%

Hvernig er þorskveiðin hjá Norðmönnum?

Alltaf sömu sveiflurnar innan ársins, þær lækka verðið hjá okkur

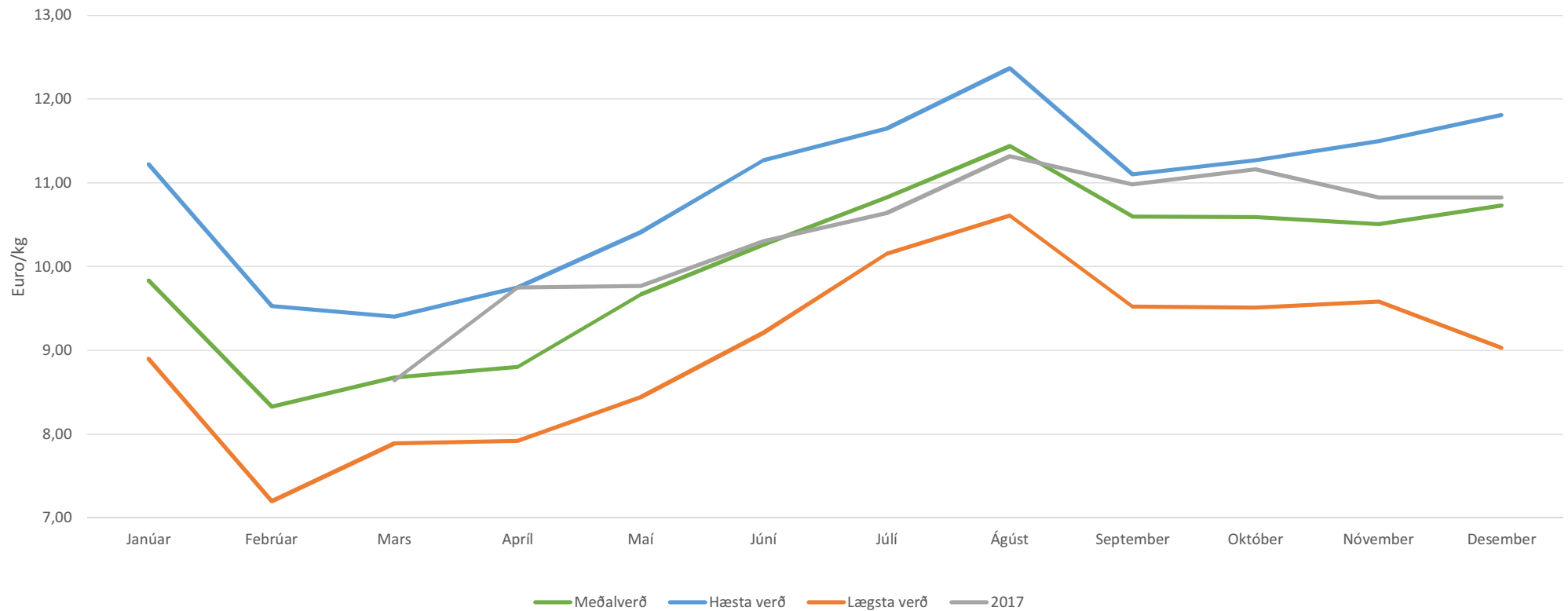

Hvernig er afurðaverðsþróunin í þorskhnökkum?

Alltaf sömu sveiflurnar innan ársins

Meðalverð mánaðar á hnökkum frá 2013-2017

Það þarf að hafa langtímasýn

Laxaframleiðendur munu taka skref í rétta átt með gæðin á þorski

- Kvalitet er et kjempeproblem

Sist oppdatert 11. oktober 2017, 15:12.

FOTO: Norges sjømatråd/Johan Wildhagen

Skal fremtiden for norsk hvitfisknæring se lys ut må man ha høyere kvalitetsfokus. Det mener daglig leder Terje Kjøløy i Ålesundfisk.

Kontaktperson

Trond Rismo
Bransjeansvarlig, torskefisk

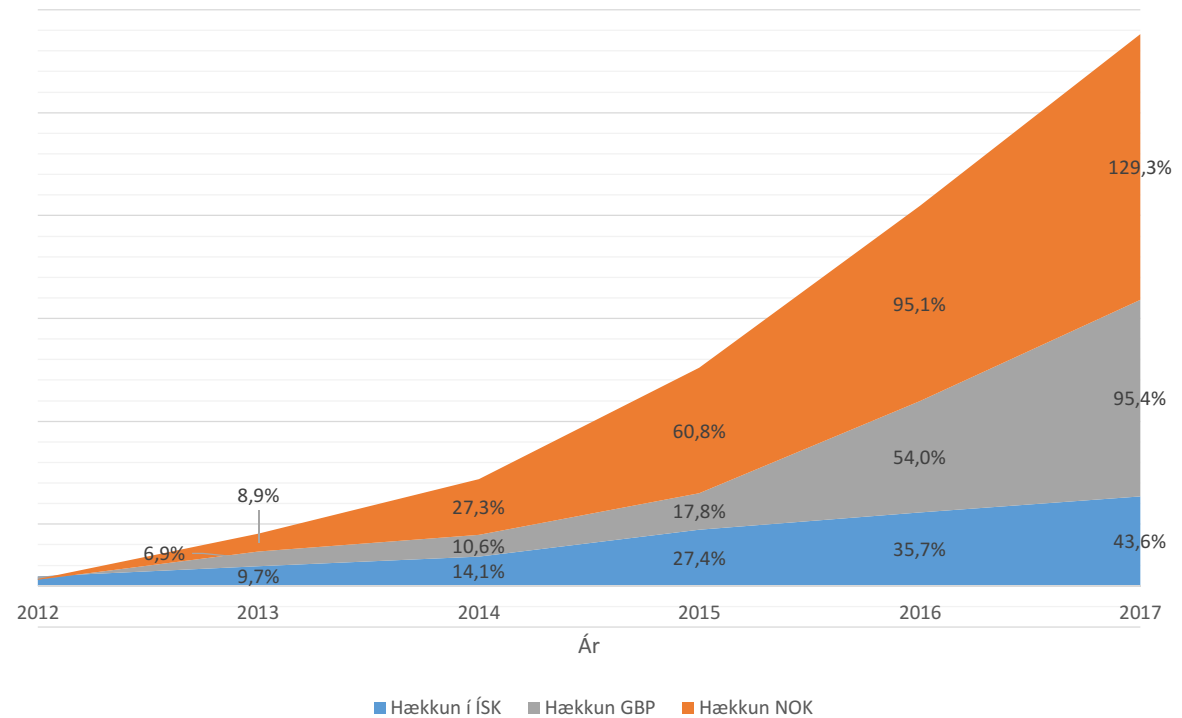
Se alle ansatte →

Hvernig hafa laun þróast á Íslandi og í mynt?

Við verðum að ná aukningu í framleiðni

- Samanburður hækkunar á launakostnaði á Íslandi í þremur gjaldmiðlum.
- Stöðugleikinn?
- Skert samkeppnishæfni

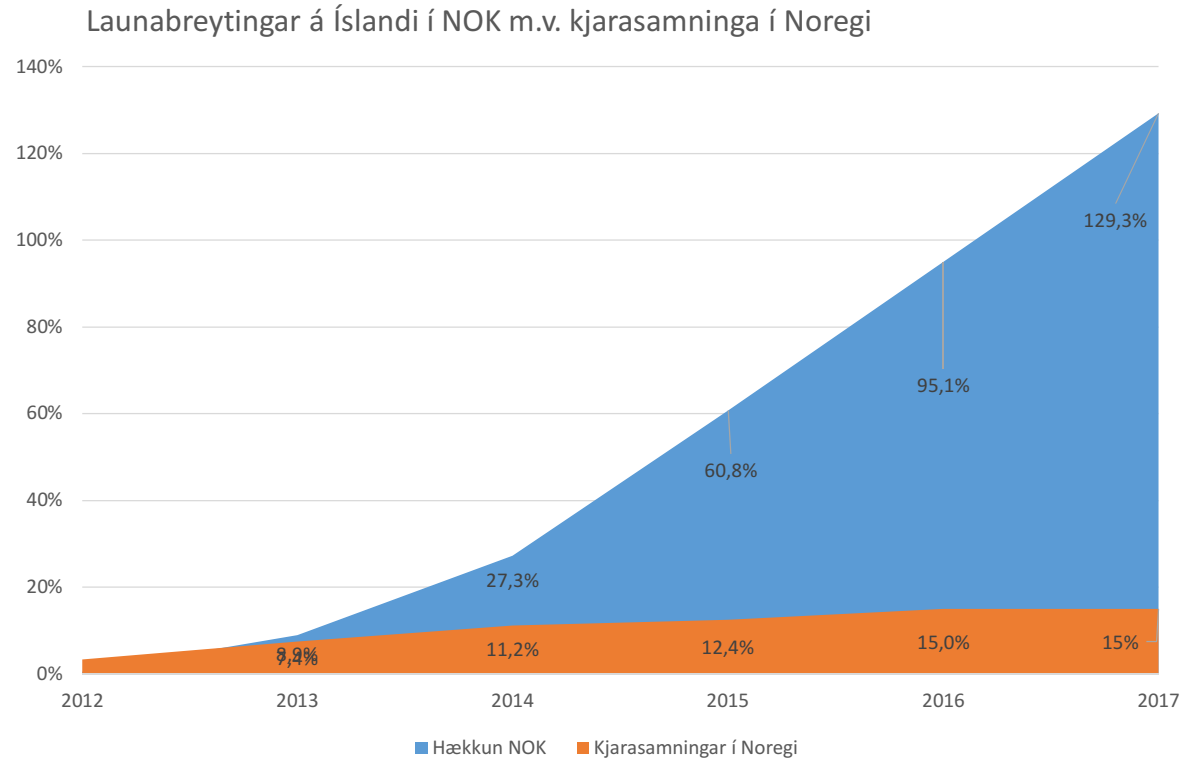
Uppsöfnuð hækkun launakostnaðar

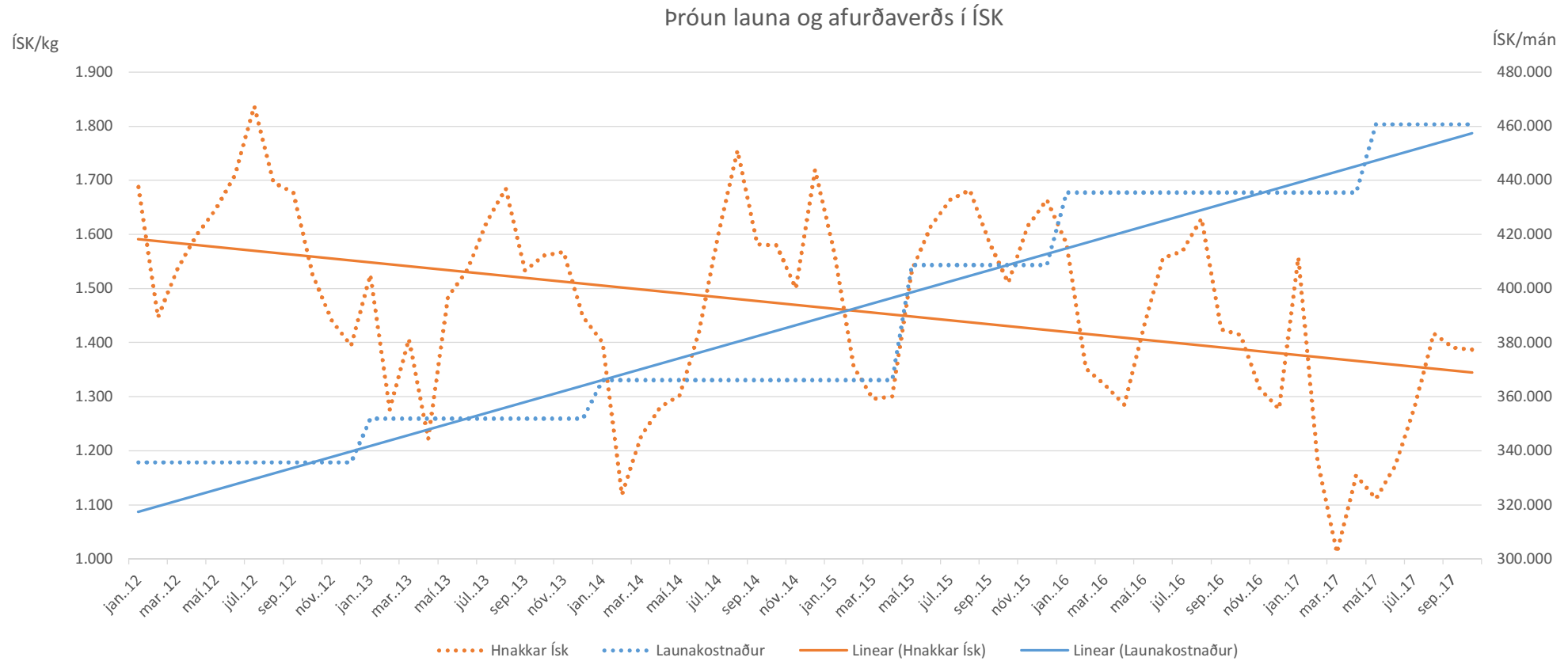
Norðmenn hafa fengið nokkru minna Geta atvinnulífsins leiðir launahækkunar á Norðurlöndum

- Mjög litlar prósentuhækkunar
- Kaupmáttur varinn
- Störf varin
- Mýtan um vinnuvikuna
  - Virkir dvt á Íslandi 36,25 greitt 40
  - Virkir dvt í Noregi 36,25 greitt 37,5
    - 9,4% munur

Kostnaðarhækkningar fara ekki út í verðið

Alþjóðleg samkeppni tekur ekki mið af aðstæðum á Íslandi

- Starfið kostar yfir 500 þús. hjá okkur í dag

Próun gjalda á Íslandi

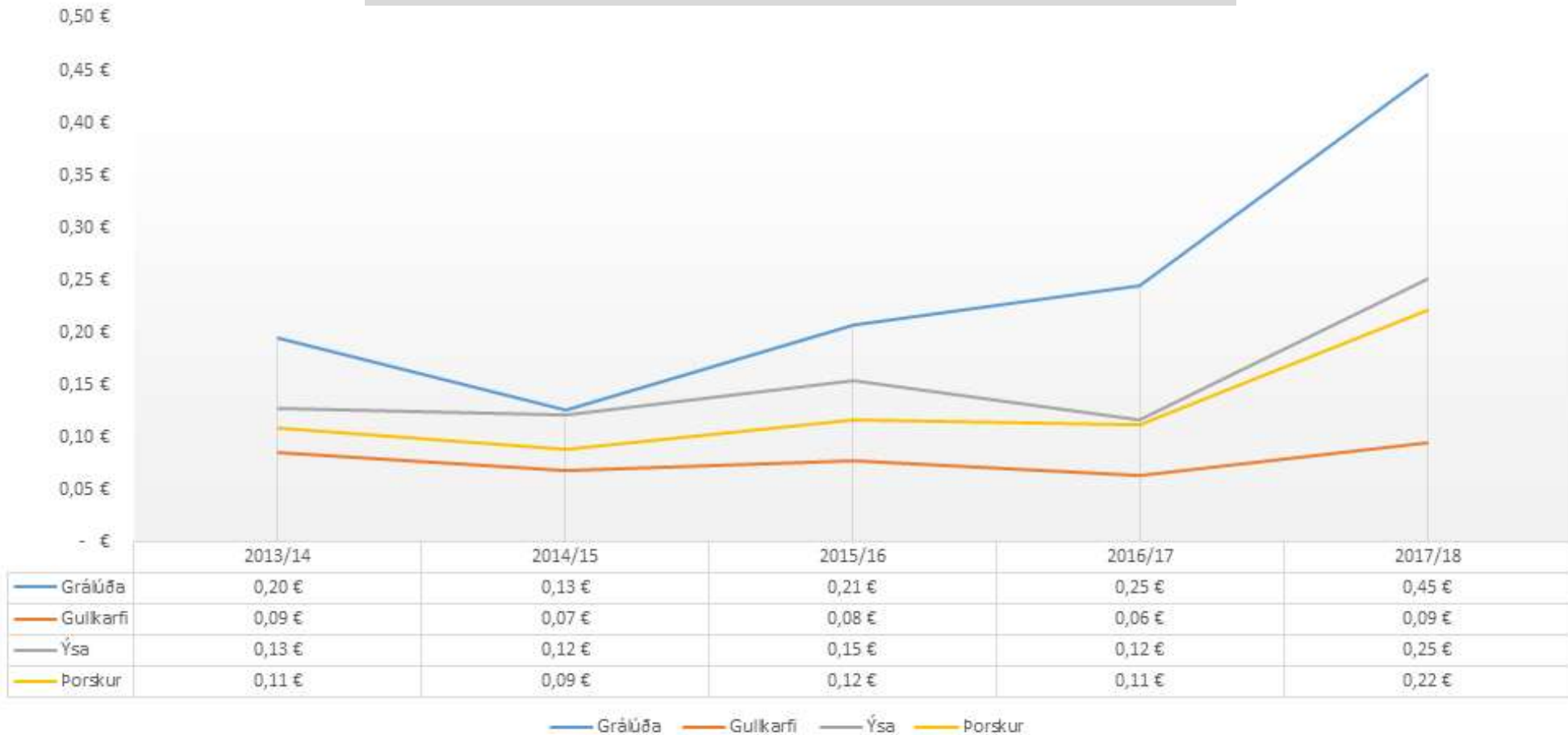
Hækkun margra opinberra gjalda er rífleg

- Kolefnisgjald
  - 100% nú áramót
    - Úr 7,75 í 15,5 kr/l
- Daggjald eftirlitsmanna um borð
  - 160% frá 2015
    - Úr 29 í 76 þús. á dag
- Raforka til mjölverksmiðja
  - Hækkar 160% frá 2009
- Veiðigjald á þorskafla
  - Hækkar um 80% á yfirstandandi kvótaári í evrum
- Greiðum 66 milljónir í “stimpilgjöld” fyrir útstrikunarvottorð við sölu skips

Þróun veiðigjalda í evrum á kíló

Gjöldin eru rúm 9% af söluverðmæti nokkurra tegunda hjá fullvinnsluskipum

Þróun veiðigjalds nokkurra tegunda í evrum

Hver eru gjöldin á frystiskipum á Íslandi?

Það er verið að taka meira en þekkt annars staðar

- 9,2% aflaverðmætis í veiðigjöld
- 3,2% kolefnisgjald
- 0,8% aflagjald
- 40% launakostnaður
  - Af launum fer síðan 20% til ríkis og sveitarfélaga
- 53% samtals laun og opinber gjöld
  - Án tekjuskatts
- Noregur: Laun og sömu gjöld 32%

Ríkið fær þannig beint 33% af tekjum skipsins

Samfélagsspor Samherja 7,5 milljarðar

Samstæða Samherja á Íslandi 2016

- Helstu skattar eru meðtaldir í samfélagsspori
- Mótframlög í lífeyrissjóði eru talin en virðisaukaskattur ekki
- Það eru ekki margir með stærra spor hérlendis

Greiddir skattar og gjöld (millj. kr)

Tekjuskattur	2.440
Veiðigjöld	616
Tryggingagjald	651
Mótframlag í lífeyrissjóð	747
Kolefnisgjald	95
Aðrir skattar og gjöld	106
Gjöld til hafnarsjóða	219
<i>Innheimtir skattar</i>	
Staðgreiðsla starfsmanna	2.400
Fjármagnstekjuskattur	244
Samfélagsspor alls	7.517

Samfélagsspor

Mikil viðskipti við fyrirtæki á Íslandi

Erum að fjárfesta á Dalvík

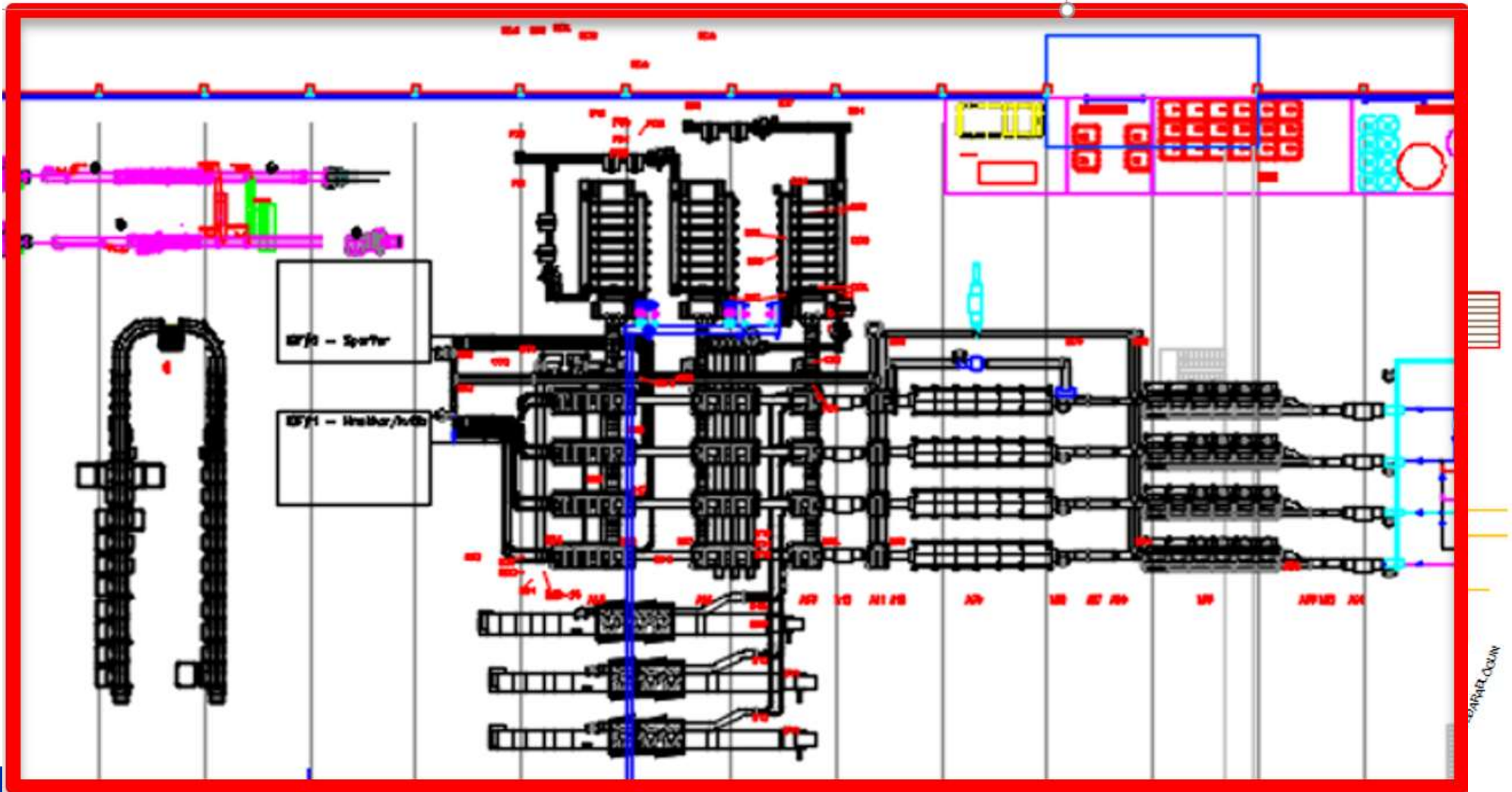
Ný hátæknivinnsla, ný skip, ný tæki frá Íslandi

NÝBYGGING Á DALVÍK, 8.000 m², 80.000 m³

Fjárfestingar í nýrri hátæknivinnslu

Tæki frá íslenskum framleiðendum fyrir 1700 milljónir

Fjárfestingar renna líka til íslenskra aðila

Áætluð að fjárfestingin fimmfaldi sig hjá þeim sem selja okkur

SAMSKIP

marel

E
EIMSKIP

HAMPIÐJAN

SAMHENTIR
UMBÚÐALAUSNIR

MariConnect

 PLASTCO
www.plastco.is

PROMENS

 Valka

BAADER ÍSLAND ehf

Brimrún
FURUNG

SAMHERJI

Samey

FROST

Applicon

olis

SALTKAUP EHF

SAP

ísnet
www.isfell.is

RAFEYRI
alltaf í stöðu!

 NORÐURORKA

FJARÐANET

Að lokum

Eigum að vera ánægð með okkur

- Flutningar krefjandi
  - Höfum fundið lausnir
  - Höfum tekið þátt í uppbyggingu flugs til Norður-Ameríku
  - Höfum fyllt upp með velborgandi frakt í farþegavélum þegar vantaði farþega
- Mörg öflug fyrirtæki
  - Beint í sjávarútvegi
  - Tengd þjónustu við sjávarútvegs
    - Ólafsfjörður (Vélfag)
- Hvergi hærra launahlutfall en á íslenskum frystiskipum
  - Skatttekjur miklar
- Öflugt markaðstarf
  - Náum að selja
  - Rússlandsbann, seljum afurðir
  - Verðið lækkað

Að lokum

Eigum að vera ánægð með okkur

- Getum hvatt unga fólkið meira til náms í sjávarútvegi
- Laun hærrí hér en annars staðar í sjávarútvegi
  - Viljum borga samkeppnishæf laun
  - Erum með hátt vinnslustig
- Sköpum meiri verðmæti en aðrir úr þorski
  - Erum inni á mörgum verðmætustu afurðamörkuðum í heimi
- Greiðum meira en aðrar þjóðir í opinber gjöld
  - Samfélagsspor okkar eftirtektarvert
- Þurfum að fjárfesta til að:
  - Standa okkur í samkeppninni
  - Laða að okkur hæft fólk

Hvernig stöndum við okkur?

Enginn er eyland, hvernig stöndum við okkur?
Þorsteinn Már Baldvinsson
Forstjóri Samherja hf